

DEPARTMENT OF ENVIRONMENT AND NATURAL RESOURCES
KAGAWARAN NG KAPALIGIRAN AT LIKAS NA YAMAN

MEMORANDUM

PARA SA : LAHAT NG OPISINA/DIBISYON
SENTRAL NA OPISINA NG DENR (DENR Central Office)
LAHAT NG OPISINANG PANREHIYON (Regional Office)
LAHAT NG KAWANIHAN (Bureaus)
LAHAT NG KAUGNAY NA AHENSIYA (Attached Agencies)

MULA SA : PANGALAWANG KALIHIM
Field Operations – Luzon, Visayas at Kapaligiran at
Nangangasiwang Pangalawang Kalihim – Mines and Geosciences Bureau
(MGB), Environmental Management Bureau (EMB) – Luzon, Visayas

PANGALAWANG KALIHIM
Field Operations – Mindanao at
Nangangasiwang Pangalawang Kalihim – Mines and Geosciences Bureau
(MGB), Environmental Management Bureau (EMB) – Mindanao

PAKSA : PAGGAMIT NG WIKANG FILIPINO AT IBA PANG MGA
WIKA NG PILIPINAS SA MGA SALIKSIK, PUBLIKASYON,
LIMBAG, AT ISLOGAN/MOTTO NG KAGAWARAN NG
KAPALIGIRAN AT LIKAS NA YAMAN (DENR)

PETSA : SEP 17 2024

Noong Agosto 30, 2024, ang DENR ay nagawaran ng *Selyo ng Kahusayan sa Serbisyo Publiko-Antas 4*, ang pinakamataas na antas mula sa Komisyon sa Wikang Filipino (KWF). Kaugnay nito, kinakailangang mapanatili ng Kagawaran ang parangal sa loob ng tatlong taon upang makamit naman ang *KWF Dangal ng Selyo ng Kahusayan sa Serbisyo Publiko*.

Upang maisakatuparan ang nasa itaas, inaatasan lahat ng opisina sa DENR na gamitin ang wikang Filipino at iba pang mga wika ng bansa sa mga isasagawang saliksik, publikasyon, at limbag, simula Setyembre 2024 at sa susunod pang mga taon.

Hinihikayat din ang paglikha at paggamit ng naka-Filipinong islogan/motto na may kaugnayan sa self-governance o service banner ng Kagawaran.

Ilista at isumite ang lahat ng katibayan ng saliksik, publikasyon, limbag, at islogan/motto na inyong magagawa sa Opisina ng mga Kalihim sa Field Operations at mag-email ng sipi sa Dibisyon ng Pangangasiwa ng mga Stakeholder at Pagsasaayos ng Alitan (SMCRD-FOG) sa scis.smcrcd@denr.gov.ph.

Kalakip ang Atas Tagapagpaganap 335 para sa legal na basehan ng gawain at ang tuntunin sa Selyo ng Kahusayan sa Serbisyo Publiko para sa karagdagang impormasyon.

Para sa inyong agarang pagsunod.

ATTY. JUAN MIGUEL T. CUNA, CESO I JOSELIN MARCUS E. FRAGADA, CESO III

MEMO NO. 2024 - 851

**NAG-AATAS SA LAHAT NG MGA KAGAWARAN/ KAWANIHAN/ OPISINA/ AHENSIYA/
INSTRUMENTALITI NG PAMAHALAAN NA MAGSAGAWA NG MGA HAKBANG NA KAILANGAN
PARA SA LAYUNING MAGAMIT ANG FILIPINO SA OPISYAL NA MGA TRANSAKSIYON,
KOMUNIKASYON, AT KORESPONDENSIYA**

SAPAGKAT itinatadhana ng Konstitusyon ng 1987 na "ang wikang pambansa ng Pilipinas ay Filipino," na "samantalang nalilintang, ito ay dapat payabungin at pagyamanin pa salig sa umiiral na wika ng Pilipinas at sa iba pang mga wika"; at ukol sa "mga layunin ng komunikasyon at pagtuturo, ang mga wikang opisyal ng Pilipinas ay Filipino at hangga't walang itinatadhana ang batas, Ingles": at

SAPAGKAT sa pamamagitan ng puspusang paggamit ng wikang Filipino sa opisyal na mga transaksyon, komunikasyon, at korespondensiya sa mga opisina ng pamahalaan ay lalong mauunawaan at mapapahalagahan ng sambayanang Filipino ang mga programa, proyekto at mga gawain ng pamahalaan sa buong bansa, at sa gayon ay magsisilbing instrumento ng pagkakaisa at kapayapaan para sa pambansang kaunlaran.

DAHIL DITO, AKO, SI CORAZON C. AQUINO, Pangulo ng Pilipinas, ay nag-aatas sa lahat ng mga kagawaran/ kawanihan/ opisina/ ahensiya/ instrumentaliti ng pamahalaan na magsasagawa ng sumusunod na hakbang:

1. Magsakatuparan ng mga hakbang para sa paggamit ng Filipino sa opisyal na komunikasyon, transaksyon, at korespondensiya sa kani-kanilang opisina, maging nasyonal at lokal;
2. Magtalaga ng isa o higit pang tauhan, ayon sa pangangailangan, sa bawat tanggapan upang mangasiwa sa mga komunikasyon at korespondensiya na nasusulat sa Filipino;
3. Isalin sa Filipino ang mga pangalan ng opisina, gusali at edipisyong publiko, at mga karatula ng lahat ng opisina at mga dibisyon nito o instrumentaliti ng mga iyon at, kung nanaisin, ilagay sa ibaba nito sa malilit na letra ang tekstong Ingles;
4. Isa-Filipino ang "Panunumpa sa Katungkulan" ng lahat ng mga pinuno at tauhan ng pamahalaan;
5. Gawing bahagi ng programa ang mga pagsasanay ukol sa pagpapaunlad pantauhan ng bawat opisina ang kasanayan sa paggamit ng Filipino sa mga komunikasyon at korespondensiya opisyal.

Upang maisakatuparan ang gayong mga layunin, inaatasan ang Linangan ng mga Wika sa Pilipinas (ngayon ay Komisyon sa Wikang Filipino) na bumuo at magsagawa ng programa at mga proyekto na sumasaklaw sa 1) kampanyang pang-impormasyon tungkol sa kahalagahan at kabuluhan ng wikang Filipino bilang epektibong instrumento ng pambansang pagkakaisa at pagpapaunlad; 2) Pagsasalin sa Filipino ng Atas Tagapagpaganap na ito, gayundin ng mga katawagang pampamahalaan upang maging sangguniang babasahin ng lahat ng opisina, 3) pagsasanay ng lahat ng mga pinuno at tauhan ng pamahalaan, 4) pagmomonitor ng implementasyon ng Atas na ito at pag-uulat sa pana-panahon ng progreso ng implementasyon sa Tanggapan ng Pangulo ng Pilipinas, sa pamamagitan ng Kagawaran ng Edukasyon, Kultura at Sports, at 5) pagsasagawa ng iba pang mga estratehiya para sa puspusang implementasyon ng mga layunin at Atas na ito.

Kaugnay nito, inaawtorisahan ang Linangan ng mga Wika sa Pilipinas (ngayon ay Komisyon sa Wikang Filipino) na sangguniin at hingan ng suporta ang lahat ng mga kagawaran/ kawanihan/ opisina/ ahensiya/ instrumentaliti ng pamahalaan, nasyonal at lokal.

Pinawawalang-bisa ng Atas Tagapagpaganap na ito ang Atas Tagapagpaganap Blg. 187 na may petsang Agosto 6, 1969.

Inilagda sa Lungsod Maynila, ngayong ika-25 ng Agosto sa taon ng Ating Panginoon, labinsiyam na raan at walumpu't walo.

(Lgd)
CORAZON C. AQUINO

KWF Selyo ng Kahusayan sa Serbisyo Publiko 2024

Timpalak at parangal para sa mga ahensiya at lokal na yunit ng pamahalaan o LGU na sumunod sa implementasyon ng Atas Tagapagpaganap Blg. 335 o EO No. 335 (Executive Order No. 335) at nagpamalas ng kahusayan sa paggamit ng Filipino bilang wika ng serbisyo publiko.

TUNTUNIN

1. Bukás ang timpalak sa lahat ng kagawaran, kawanihan, tanggapan, ahensiya, instrumentaliti, at lokal na yunit ng pamahalaan o LGU.

Para sa Kagawaran ng Edukasyon: bukás lámang ito sa mga Panrehiyon at Pansangay na Tanggapan.

2. Magpadala ng liham na nagsasaad ng intensiyong lumahok sa timpalak sa o bago ang **14 Pebrero 2024** sa:

Email: **kwf.sip@gmail.com**

Subject: Ahensiya_KWFSelyo2024

3. Ang lahat ng mga pruwera o patunay ay tatanggapin hanggang **31 Abril ng kasalukuyang taon**. Maaari ding isumite ang dihital na kopya nito sa opisina ng Komisyon sa Wikang Filipino (KWF).

4. Makatatanggap ng plake ng pagkilala ang mapipipiling ahensiya o lokal na yunit ng pamahalaan.

5. Ang pasiya ng inampalan ay pinal at hindi na mababago.

6. Para sa mga tanong o karagdagang detalye, maaaring makipag-ugnay sa Sangay ng Impormasyon at Publikasyon at hanapin si:

Pinky Jane S. Tenmatay (09206512590; pjstenmatay@kwf.gov.ph).

PAMANTAYAN

Antas 1

1. Nakapagdaos na ng Seminar/Webinar sa Korespondensiya Opisyal (S/WKO) batay sa mga panayam sa Pagsasanay sa Korespondensiya Opisyal ng KWF. (Banggitin ang petsa at taon);

2. May nabuong Lupon sa Wikang Filipino (LWF) at plano ng mga gawain sa paggamit ng wikang Filipino.
(Ilakip ang Atas o Memorandum na pinagtibay ng punò ng ahensiya/LGU.);
3. Nása Filipino ang sumusunod:
 - Gabay ng Mamamayan (Citizen's Charter)
 - Misyon at Bisyon
 - Ulong surat o letterhead
 - Salin sa Filipino ng mga pangalan ng tanggapan;
4. Nása Filipino ang sumusunod, ngunit di limitado sa:
 - mga pormularyo para sa mga kliyente
 - liham, memorandum, at iba pa na inihanda mula 2021 hanggang kasalukuyan;
 - mga pabatid, madalas itanong (FAQs), poster, brochure, at katulad na materyales, dihital man o limbag;
5. Ginagamit ang Filipino sa opisyal na website at mga social media account ng institusyon.

Para sa Kagawaran ng Edukasyon, ang mga kahingian sa itaas ay sumasaklaw sa panrehiyon at pansangay na tanggapan nito.

Antas 2

1. Nagawa ang lahat ng nása pamantayan sa unang antas;
2. May mga pormularyo para sa mga kawani na nakasulat sa Filipino;
3. Pinalawig ang pagsasagawa ng S/WKO at iba pang pagsasanay hinggil sa paksang pangwika; (hal. higit sa isang beses nagdaos ng S/WKO o nagsagawa ng pagsasanay sa pagsasalin);
4. Opisyal na ginagamit ang naka-Filipinong ulong surat o letterhead sa tanggapan;
5. Nakapaskil ang naka-Filipinong Misyon at Bisyon, Gabay ng Mamamayan, at mga Pangalan ng Tanggapan sa lahat ng mandatory post;
6. Naging katuwang sa pagpapabatid ng mga gawaing pangwika ng KWF.
7. May ulat ng estado ng nagawa batay sa plano ng mga gawain sa paggamit ng Filipino

Antas 3

1. Nagawa ang lahat ng nása pamantayan sa una at ikalawang antas;
2. May mga press release na nása Filipino na ipinalabas noong 2021 hanggang kasalukuyan, dihital man o limbag;
3. May ulat ng natapos na mga gawain batay sa isinumiteng plano ng aksiyon ng tanggapan;
4. May mekanismong pantanggapan hinggil sa pagsasa-Filipino o pagsasalin sa Filipino ng mga komunikasyon, korespondensiya opisyal, at dokumento ng opisina.

Antas 4

1. Nagawa ang lahat ng nása pamantayan sa una hanggang ikatlong antas;
2. Opisyal na ginagamit ang naka-Filipinong Selyo at Logo ng ahensiya;
3. May mga gawain o proyekto na maaaring saliksik, pagsasalin, at publikasyon sa Filipino at iba pang mga wika ng Pilipinas na hindi nabanggit sa Antas 1 hanggang Antas 3;
Ikategorya ang pruwera:
Saliksik–petsa at taon na naisagawa, paksa, at awtor.
Pagsasalin–anong dokumento, anong wika, naipalimbag ba ito, petsa at taon
Pag-aaral na ginawa– pamagat, petsa, at taon
Publikasyon–may naipalimbag, petsa at taon
4. May pakikipag-ugnayan sa iba pang ahensiya o LGU para sa mentoring at iba pang gawaing pangwika, at napalahok sa Selyo ng Kahusayan sa Serbisyo Publiko. Kasama sa pruwera ang dokumentasyon at ulat ng naisagawang mentoring;

Para sa Kagawaran ng Edukasyon (Panrehiyon at Pansangay): may naisagawang mentoring na 20% man lámang sa kanilang nasasakupan.

Para sa mga LGU: may naisagawang mentoring sa isa (1) man lámang sa barangay o tanggapan sa kanilang nasasakupan.

Sa mga ahensiya: may naisagawang mentoring sa isa (1) man lámang sa attached agencies nito o iba pang ahensiya.

5. Opisyal na ginagamit ang naka-Filipinong islogan/motto na may kaugnayan sa self-governance/service banner ng ahensiya.

Dangal ng KWF Selyo ng Kahusayan

1. Kapag nakamit nang tatlong beses na sunod-sunod ang Antas 4, ipagkaloob ang KWF Dangal ng Selyo ng Kahusayan sa Serbisyo Publiko sa karapat-dapat na ahensiya at LGU;
2. Matapos ang dalawang taon mula nang ipagkaloob ang KWF Dangal ng Selyo ng Kahusayan sa Serbisyo Publiko, maaaring muling lumahok ang nagawarang ahensiya o LGU.

Gabay sa Pagpapasa ng Pruweba:

1. Tipunin ang lahat ng nagawa ng ahensiya o LGU ayon sa pagkakasunod-sunod na talâ sa pamantayan ng timpalak.
2. Ang mga pruweba ng nagawa (proof of accomplishments) ng mga dokumento, video, at/o larawan na nakasaad sa pamantayan ay isusumite sa pamamagitan ng pag-upload sa link na ibibigay ng KWF. Maaari ding isumite sa opisina ng KWF ang soft copy na nasa flash drive o external hard drive.
3. Ilagay sa hiwa-hiwalay na folder ang mga natipong dokumento, video, o larawan batay sa bilang na nasa pamantayan, na isusumite sa Google Drive. Ibibigay ng KWF ang **Google Drive link** kapag may kumpirmasyon ng pagsali.

Format para sa folder name (para sa LGU/Ahensiya):

2024_Selyo_Pruweba_Pangalan ng Ahensiya/LGU
(hal. 2024_Selyo_Pruweba_KWF)

Para sa nilalaman: (tig-iisang folder):

2024_Selyo_LGU/Ahensiya_Dokumento_Korespondensiya Opisyal (Liham,
Memorandum, Endoso)
2024_Selyo_LGU/Ahensiya_Retrato
2024_Selyo_LGU/Ahensiya_Videos

4. Kailangang specifications:
Video: HD1080 MP4 format
Retrato: 1,000 X 1,000 pixels

5. Maaaring gamitin ng KWF ang mga isinumiteng retrato at video para sa ihahandang Audio Visual Presentation (AVP) sa mga gagawaran ng KWF Selyo ng Kahusayan sa Serbisyo Publiko 2024.
6. Mahalagang naisumite na sa KWF ang opisyal na liham ng pagsali bago tanggapan ang mga pruweba.

Ilan pang dapat tandaan:

1. Mag-aabiso ang KWF sa ahensiya o LGU kung kinakailangan ng **random na pisikal na pagbisita** kaugnay ng mga naisumiteng pruweba ng nagawa.
2. Para sa video, maaaring gawing tulad ng virtual tour ang pagpapakita ng mga pruweba sa patuloy at kasalukuyang paggamit ng Filipino sa inyong tanggapan at paglilingkod.
3. Malugod na tatanggapin ng KWF kung may iba pang nais na idagdag para ipakita ang lubusang pagpapatupad ng Atas Tagapagpaganap Blg. 335 ng inyong tanggapan.